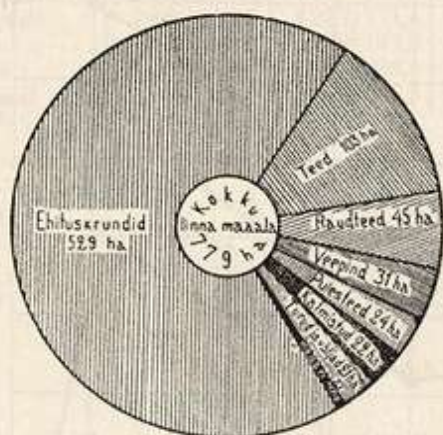
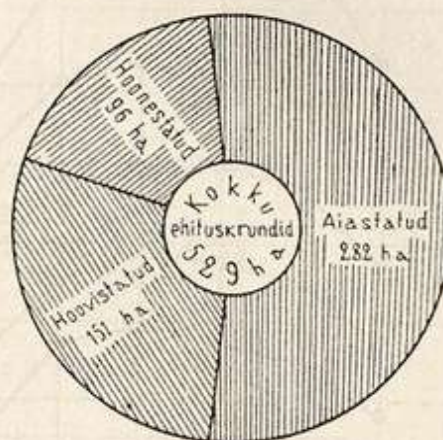

teine detsembri-jaanuari salkmiinimum —, mis kokku langevad — tähtsaimalt on siin arvestatav ülikool (203) — õppetöö vahe- ning hoo-aegadega. Ühtlasi küünib rahva-arvu aastase pendeldumise ummiklaine kõrgus (5000—6000 el.) peaaegu 10⁰/o-ni rahvastiku üldarvust. Keskmiselt elas aga Tartus aasta läbi: 1922. a.: 53 437 el., 1923. a.: 54 676 el., 1924. a.: 56 085 el. ning 1925. a. esimesel poolaastal 58 290 elanikku.

Maa-ala. Geograafiliselt, s. o. füsiognoomilises piires valdab Tartu — erandatud linna maalaiend Tammemõisa väljal — 779-ha:lise maa-ala (100⁰/o), millest ehituskrunte 529 ha (67,9⁰/o), uuliteid 103 ha (13,2⁰/o), raudteed (Tallinna-Valga raudtee + sadamaraudtee = 36 + 9) 45 ha (5,8⁰/o), veepinda (Emajõgi linna-piires, Meltsiveski ja Botaanika-aia tiik) 31 ha (4,0⁰/o), puisteid ja puistikke 24 ha (3,1⁰/o), kalmistuid 22 ha (2,8⁰/o), turge ja väljakuid (6 + 15 =) 21 ha (2,7⁰/o) ning jõe-ääri 4 ha (0,5⁰/o) (vt. 11. joonis).

11. joon. Tartu linna maa-alaline liigestus geograafilises piires.
Division territoriale de la ville de Tartu.

12. joon. Tartu linna ehituskruntide liigestus hoonestuselt, hoovistuselt ja aiastuselt.
Division territoriale de la région de Tartu.

Nagu näeme, valdavad ehituskrunnid 529 ha (100⁰/o) linnafüsiognoomilisest maa-alast tähelepandevaimes osa. Seejuures on neist hoonestatud 96 ha (18,2⁰/o), hoovistatud 151 ha (28,5⁰/o) ning aiastatud 282 ha (53,3⁰/o) (vt. 12. joonis). Järlikult on Tartu üldiselt hõredavõitu hoonestatud, harevalt hoovistatud, ent märgatavalt aiastatud asula.

Hoonestik. Hoonestatud alast resp. linna üldpindalast on elamustatud 64 ha (67⁰/o resp. 12⁰/o) ja lisahoonestatud 32 ha (33⁰/o resp. 6⁰/o). Kuna elamute üldarv on 4084¹), siis tuleb linna üldpindala igale ha-le 5,3 elamut; arvestades vaid ehituskrunte asub ha-l 7,7 elamut ja hoonestatud alal 42,5 elamut pro ha. Kõrvutades Tartut elamute tiheduselt maakonna ja kogu riigiga, osutuvad suhted (vt. tabel II), mis näitavad, et Tartu linna elamute tihedus ületab umbes 200 (täpsamalt: 188) korda Tartumaa ja teiste maakondade oma ilma linnade ja aleveita.

Võrreldes edasi Eesti linnade elamustiku kõrgusliike (vt. tabel III) selgub, et kääbus-, jugu-, väike- ning siirelinnades prevaleeruvad täiesti ühekordsed elamud

1) Elamuks on loetud ka koolid, vabrikud j. t., s. o. ajutised elamud, ühes tühjadega. Seetõttu osutub lahkumine rahvalugemise kokkuvõttest (3996). Siin on tarvitatud 1922. a. linna- kirjelduse andmeid (8).